

ZAPISNIK SA V SJEDNICE SAVJETA ZA EKONOMSKI RAZVOJ OPŠTINE BIJELO POLJE, ODRŽANE 15.02.2019. GODINE

Sjednica je počela u 13h.

Sjednici su prisustvovali:

1. Petar Smolović, predsjednik Opštine Bijelo Polje
2. Hasan Ramović, predsjednik Savjeta za ekonomski razvoj,
3. Milivoje Radović, član Savjeta,
4. Svetlana Bubanja Leković, član Savjeta,
5. Jezdimir Vujičić, član Savjeta,
6. Muzafer Ljuca, član Savjeta,
7. Radoslav Raičević, član Savjeta
8. Vesko Drobnjak, član Savjeta
9. Ratko Pelengić, član Savjeta
10. Vladimir Veličković, član Savjeta,
11. Milanko Minić, direktor Direkcije za izgradnju i investicije,
12. Fahrudin Begović, menadžer Opštine Bijelo Polje,
13. Aleksandra Bošković, sekretarka Sekretarijata za uređenje prostora,
14. Jasmin Ćorović, sekretar Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj,
15. Džafer Gusinjac, sekretar Sekretarijata za preduzetništvo i ekonomski razvoj
16. Alida Nuhodžić, sekretarka Sekretarijata za finansije,
17. Veselin Merdović, direktor Uprave prihoda,
18. Milan Bulatović, direktor DOO „Vodovod Bistrica”,
19. Radenko Vujošević, direktor DOO „Komunalno Lim”,
20. Slobodan Jelić, menadžer Biznis zona
21. Dalibor Đogović, samostalni savjetnik III u Službi Biznis zona

Sjednici nijesu prisustvovali:

1. Ana Lalević Filipović, član Savjeta,
2. Hilmija Franca, član Savjeta
3. Sahret Hajdarpašić, član Savjeta,
4. Esad Zaimović, član Savjeta,
5. Slobodan Vojinović, član Savjeta,
6. Rešad Nuhodžić, član Savjeta

Sjednicu je otvorio predsjednik Savjeta **Hasan Ramović** pozdravljajući sve prisutne i obavijestio članove Savjeta da je Vladimir Veličković imenovan za novog člana Savjeta za ekonomski razvoj.

Petar Smolović je pozdravio prisutne i iskazao želju da Savjet ima važniju ulogu prilikom donošenja opštinskih odluka od ekonomskog značaja. Dao je opis trenutnog stanja u opštini, po pitanju procedura rješavanja po zahtjevu građana kazao je da kapaciteti moraju i dalje da se unapređuju. Konstatovao je da postoji nepotrebno čekanje po pitanju brzine obavljanja poslova administracije i naveo da su već preduzeti određeni potezi po tom pitanju. Naglasio važnost transparentnosti rada.

Naveo da je opština ušla u proces dobijanja BFC SEE sertifikata i naglasio važnost efikasnog rada lokalne samouprave koji se kroz primjenu kriterijuma iz BFC SEE podiže na veći nivo uvođenjem BFC standarda. Naglasio je važnost privlačenja direktnih stranih investicija i zapošljavanja radnika.

Takođe je dao informacije o realizaciji glavnih kapitalnih projekata. Kazao je da se svi projekti realizuju po planu. Svi tenderi su završeni, novac obezbijeđen, izvođači su ušli u poslove za projekte Đalovića pećina i Bjelasica. Što se tiče projekta Kolektora glavni cjevovod je završen. Za postrojenje smo dobili još 3 miliona eura donacija.

Što se tiče ostalih projekata, napomenuo ukratko projekte Komunalnog preduzeća kao nabavku opreme, mehanizacije, opremanje kapele i uređenje gradskog groblja-postavljanja ograde.

Opisao ukratko kancelarije opštine koje su novoformirane – Kancelarija za razvojne projekte i Kancelarije za lokalni ekonomski razvoj (KLER).

Dalibor Đogović je upoznao prisutne sa BFC SEE sertifikacijom. Opština Bijelo Polje je pristupila projektu BFC SEE sertifikacije, koji se odnosi na unapređenje poslovnog ambijenta. Sada nam je glavni cilj da u narednih 9 mjeseci uvedemo standarde BFC SEE ispunjavanjem kriterijuma koji su opisani u upustu da bi dobili sertifikat. U Crnoj Gori još nijedna opština trenutno nije dobila ovaj sertifikat, u Srbiji ima više opština koje su dobile ovaj sertifikat a projekat se odnosi na zemlje jugoistočne Evrope. Cilj programa je pored ostalog da razvijamo javno privatno partnerstvo, da se glas privrednika čuje prilikom razmatranja i donošenja odluka od ekonomskog razvoja. Preduzeća i Opština treba da budu partneri, da saraduju i da na taj način unaprijede opšti poslovni ambijent.

Hasan Ramović je prešao na prvu tačku Dnevnog reda: **Usvajanje zapisnika sa prethodne sjednice** i konstatovao da je zapisnik usvojen.

Zatim je prešao na **II tačku dnevnog reda: Prijedlog programa mjera za podsticaj razvoja poljoprivrede za 2019 godinu.**

Predsjednik Smolović je kazao da, prije izlaganja sekretara Sekretarijata za preduzetništvo I ekonomski razvoj, želi da istakne da cilj treba da bude da ove mjere prvo ovdje usaglasimo i raspravimo pa onda da ih usvojimo i sprovodimo. Potrebno je da svaku odluku ovdje filtriramo i da se dogovorimo prije usvajanja.

Džafer Gusinjac je kazao da su se mjere koje mi sprovodimo mijenjale vremenom. Od 2012. kada smo imali 8 mjera, danas 2019. imamo 15 mjera podrške. Sredstva koja su definisana mjerama definisana su budžetom, a broj mjera zavisi od interesovanja poljoprivrednih proizvođača

u prethodnoj godini. Na osnovu toga pripremamo set mjera za narednu godinu. To su uglavnom mjere koje se ponavljaju, s tim što ima i novih a neke eliminišemo iz prethodnih godina. Dvije mjere iz prethodnog perioda smo eliminisali: subvencija za agro-hemijsku analizu zemljišta zbog slabog interesovanja, a druga mjera je „subvencija u plaćanju obaveza PIO i zdravstvenog osiguranja“.

Imamo tri nove mjere koje su obuhvaćene u prijedlogu ovog programa i to : Podrška poljoprivrednim proizvođačima na izrazito ruralnim područjima. Željeli smo da podržimo poljoprivrednike koji žive na većim nadmorskim visinama pogotovu mlade poljoprivredne proizvođače.

Sljedeća mjera je „podrška za preradu povrća na poljoprivrednim gazdinstvima“. Prvi put imamo podršku za preradu, kako mlijeka tako i voća i povrća. Što se tiče voća ovdje ne podstičemo proizvodnju alkohola. Cilj nam je da podignemo standard poljoprivredni i da uvežemo turizam i poljoprivredu. Znamo da za ruralni turizam imamo usvojen Akcioni plan do 2023 godine.

Kazao je da, kada je u pitanju upravljanje rizicima u poljoprivredi, u zadnje vrijeme imamo veći broj aplikacija kada je u pitanju osiguranje poljoprivredne proizvodnje. Ljudi su shvatili da moraju da osiguravaju kako biljnu proizvodnju tako i stočni fond.

Posebno je istakao podsticaj za mlijeko. 35 % mjera se odnosi na mlijeko , a 25 % se odnosi na malinarstvo. U projekat malinarstva smo ušli još 2015. godine, tada smo nabavili 200.000 sertifikovanih sadnica shodno Zakonu o javnim nabavkama uz javni poziv. 61 poljoprivrednik je tada dobio sadni materijal, a tada je zasađeno ukupno oko 20 hektara pod zasadam maline. Smatra da ove godine nećemo imati problema sa otkupom malina jer već sada razgovaramo sa vlasnicima malina.

Prošle godine smo imali predviđen budžet od 150.000 eura a sada imamo 200.000 eura , što je povećanje za 25 %. U ranijem periodu smo imali kašnjenja sa subvencijama, a sada je bolja situacija, to kažem jer je i od toga zavisio broj aplikacija.

Milivoje Radović je izrazio zadovoljstvo što je Opština krenula sa sertifikacijom. Smatram da možemo imati standard koji će donekle ublažiti migracije koje postoje u odnosu na ostatak Crne Gore a regiona i Evrope uopšte. Ono što treba razumjeti kod BFC-a je jasnost i preciznost procedura i odgovornosti. Ponovo se sve svodi na ljude, ne sumnjam da je predsjednik napravio dobru ekipu koja će umjeti da proceduru sprovede, vjerujem u mlade ljude i treba im davati više šanse jer je to garancija za našu budućnost. Drago mi je što ste podmladili menadžment.

Kazao je da je Program mjera za podsticaj razvoja poljoprivrede za 2019. godinu dobro koncipiran, imali smo ga i ranije na sjednicama savjeta koji se sprovodi od 2012. godine. Istakao je da smatra da ovaj program treba da prati analiza rezultata, koja će pokazati koliko je unaprijeđena proizvodnja. Da bi mjera imala efekata moraju postojati instrumenti mjerenja uspješnosti. Osvježićemo naše baze podataka koje su pouzdanije od nacionalnih baza podataka. Projekat BFC zagovara proces izvještavanja, što i uz ove mjere treba imati.

Predložio je uvođenje kancelarija za ruralna područja. Tu bi bio prisutan jedan inženjer poljoprivrede i jedan ekonomista npr., koji će pružati podršku za ono što radi Ministarstvo ili Evropa preko fondova.

Istakao je da podržava i ruralne mjere razvoja.

Svetlana Bujanja je kazala da postoji registar poljoprivrednih gazdinstava koji se vodi na nivou države ali mogu se uzeti podaci za opštine. Iz uprave za veterinu imamo razne analize o broju grla i slično a to je ozbiljan registar koji ima dosta podataka. Agrobudžet ove godine iznosi 52,4 miliona eura i veći je za 12,4 miliona eura u odnosu za prethodnu godinu. Presentacija za agrobudžet je počela u opštinama, a u Bijelom Polju će biti u srijedu 22. februara .

Sve mjere agrobudžeta se sprovode preko javnog poziva. Za prošlu godinu bih rekla da je najveće interesovanje bilo podrška za mehanizaciju. Veliko interesovanje je bilo za podršku za podizanje voćnih zasada. Podrška je bila do 50%.

Kada je u pitanju Program mjera za podsticaj razvoja poljoprivrede kazala je da smatra da mjere predviđene za visoke nadmorske visine teško mogu biti primjenljive.

Džafer Gusinjac je kazao da se Program mjera šalje Ministarstvu poljoprivrede na saglasnost. Kazao je da je u toku izrada programa za razvoj malinarstva do 2023. god. i da je određena radna grupa za izradu programa, kao i da postoji kompletan izvještaj sa terena prvo koliko imamo malinara sa njihovom površinom, vrstom maline, da li ima sistem za navodnjavanje, to je jedna baza podataka koja će biti na lokalnom parlamentu.

Dodao je da Opština godinama podržava izradu plastenika i itekako ima rezultata na terenu. Dosad smo podržli negdje preko 200 plastenika minimalne površine 100 kvadrata.

Petar Smolović je predložio da se ubuduće predstavi izvještaj o realizaciji mjera prije predstavljanja plana novih podsticajnih mjera. Dodao je da je formiran prvi klaster malinara. Uradili smo katastar maline na osnovu kojeg znamo koliko imamo zasada , koliko očekujemo i koliki će biti prirast i već možemo da planiramo prinos. Ove godine je to oko 700-800 tona. Pričamo unaprijed sa hladnjačarima da li imaju kapaciteta da otkupe navedene količine. Ukoliko nemaju mi tražimo nove investitore koji će otvoriti hladnjače. Analiza nam pokazuje da imamo problem sa drugom i trećom klasom maline. Druga klasa maline može da se koristi za džemove, a treća klasa može da se koristi za pravljenje rakije.

Kada dođemo do nivoa 2.000 tona onda možemo da imamo svoj generički brend, koji bi se zvao polimska malina. Tada već možemo da pregovaramo o direktnom izvozu.

Muzafer Ljuca je pozdravio prisutnei kazao da su sve diskusije korisne, ali da se ponekad ode u širinu, otvori se mnogo tema a želio bih konkretno da predložimo neke stvari. Želio bih da odredimo nosioca stvari, da vidimo je li to urađeno i da imamo povratnu informaciju o konkretnom. Da se odredi rok za izvršenje, i da se predstave rezultati.

Jezdimir Vujičić je kazao da smatra da smo se možda kasno uključili u proizvodnju malina. Firma „Eko-meduza” je sa Hipotekarnom bankom i „Jugo importom” to uradila prije 15 godina, ali smo imali zastoj jer je Hipotekarna banka izašla iz toga zbog njenih problema. Za dvije godine smo imali sadnju na 120 hektara , sada imamo situaciju tržišne konkurencije iz Srbije, Bosne, a ja bih dao šansu podsticajnim mjerama za neke nove kulture, kao npr. proizvodnja plantažne borovnice, zatim holandska borovnica gdje je otkup definsan da nikad nije pao ispod 4 eura po kilogramu. Iz porodice jagodičastog voća oskoruše, a i ljekovito bilje.

Džafer Gusinjac je kazao da Program sadrži mjeru 12 gdje su uključene ostale jagodaste voćne vrste i to jagoda, brusnica, borovnica, ribizla, kupina, ogroz, aronija. Prioritet nam je malina. Za

malinu smo dali subvenciju 0,10 euro centi predate maline ovlašćenoj hladnjači. Prošle godine je predviđeno bilo 0,08 euro centi ko preda minimum 500 kg jer smo se složili sa predstavnicima ministarstva da je to ozbiljnija proizvodnja.

Vesko Drobniak je kazao da podržava podsticajne mjere. Upoznao je prisutne da je u Bijelom Polju registrovana kooperativa Agronord. Osnovali su je 5 članova – 3 pravna lica i 2 fizička lica. Sa nivoa biznisa imam podatak koliko poljoprivrednih proizvoda Franca marketi godišnje uvoze, sa nivoa maloprodaje to je 137 artikala. Ja sam po mojim saznanjima registrovao da Bijelo Polje od tih uvoznih artikala proizvodi 54. Vrijednost uvoza je 3 miliona godišnje i oko 4500 tona ove robe.

Hasan Ramović je kazao da je dao prijedlog da svi inputi za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda budu oslobođeni poreza. Da proizvodi iz Crne Gore budu oslobođeni poreza, kako bi i veleprodaja i maloprodaja imali iste prihvatljivije cijene. U dogovoru sa ministrom Simovićem tražio sam da ove mjere budu usvojene na skupštini, ali do toga nije došlo. Dobili smo odgovor od ministra da ova mjera nije predložena na Skupštini iz razloga što bi to bilo protivno evropskim normama. Znamo da i u Evropskoj uniji države daju podsticaje za izvoz a štite svoje poljoprivredne proizvođače.

Konstatovao je da Savjet za ekonomski razvoj jednoglasno podržava Prijedlog programa mjera za podsticaj razvoja poljoprivrede za 2019. godinu.

Prešao je na III tačku dnevnog reda - Prijedlog programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2019. godinu i dao riječ sekretaru Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj.

Jasmin Ćorović je kazao da Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj, prilikom izrade podsticajnih mjera, konsultuje krovna državna akta u ovoj oblasti kao i državnu strategiju za ruralna područja u skladu sa čim su i odredili set mjera. Ove godine imamo 10 podsticajnih mjera. Neke mjere smo uklonili zbog slabog odziva građana. Poljoprivrede mjere su samo jedan dio ruralnog razvoja, tako da je ova oblast mnogo šira. Ovaj program mjera ima za cilj da obezbijedi preduslove za razvoj poljoprivrede. U poslednje dvije godine smo povećavali budžet za podsticajne mjere ruralnog razvoja po 10.000 eura, sa početnih 50.000 eura danas imamo 70.000 eura .

Podsticaj razvoja ruralnog turizma je nova mjera. Ona treba da podstakne poljoprivredne proizvođače da se ujedno bave i ruralnim turizmom. Ova vrsta turizma po mom mišljenju nije dovoljno zaživjela kod nas i treba je podržati. Ko nudi smještajne kapacitete na ruralnim područjima mora se registrovati u Sekretarijatu za preduzetništvo i ekonomski razvoj, koji nakon što utvrdi da su stvoreni uslovi za prijem turista i propisnu opremljenost izdaje potvrdu o registraciji. Sredstva mogu biti isplaćena samo onima koji donesu potvrdu o registraciji.

Milivoje Radović pitao da li možemo dati podsticajne mjere u dijelu poreskih olakšica PDV-a, da izlazni PDV bude 7% za ruralni turizam kao što je to sada u primorskom dijelu u hotelima sa 5 zvjezdica. Mislim da je ruralni turizam važan isto za sjever kao turizam u hotelima na primorju.

Petar Smolović je kazao da smanjenje PDV-a može ostvariti samo ako se postigne nivo 4 zvjezdice. Ja sam dao prijedlog da za sav turizam na sjeveru bude PDV snižen na 7%. To i iz

razloga što postoji evidentna razlika u cijenama na sjeveru i na jugu. Dobio sam odgovor da će Vlada raditi na tome. Smatram da ugostitelji na sjeveru ne mogu biti konkurentni sa višim PDV-om koji plaćaju, a plaćaju istu cijenu struje, poreza i doprinosa, ostalih poreza.

Takođe sam predložio jednu inicijativu u pogledu povećanja minimalne zarade. Povećanje minimalne zarade se razmatra da bude povećana sa sadašnjih 192 na 250 eura.

Hasan Ramović je kazao da je direktan sudionik prijedloga povećanja minimalne cijene rada u Socijalnom savjetu na nivou države. Dobili smo podršku od Ministara finansija, podršku sindikata. Očekujem da će prijedlog biti predložen na Socijalnom savjetu do kraja marta. –

Jasmin Ćorović je kazao da je druga mjera podsticaj za nabavku specijalnih vozila sa mini hladnjačama za prevoz voća i povrća. Tako bi se omogućio prevoz do otkupnih centara na udaljenijim lokacijama, primorju..

Treća podsticajna mjera je razvoj seoske infrastrukture. Na osnovu zahtjeva seoskih mještana za izgradnju manjih infrastukturnih projekata, poput manjeg mosta, popravka dijela puta, uvođenje rasvjete i slično. Mora biti u pitanju opšti značaj a moraće tu inicijativu potpisati najmanje 20 građana.

Četvrta mjera je podrška osnivanju i funkcionisanju poljoprivrednih udruženja. Nekadašnje zadruge danas se zovu kooperatve. Princip je isti udruživanje poljoprivrednika radi jačanja konkurentnosti. Ovom mjerom podstičemo udruživanje poljoprivrednih proizvođača, kao i klastera.

Peta mjera je promocija edukacije iz oblasti ruralnog i održivog razvoja. Smatram da je bitno raditi na edukaciji proizvođača. Nedavno smo imali predavanje u Opštini vezano za malinarstvo. Dovedi smo eminentne stručnjake iz oblasti razvoja malinarstva sa Univerziteta iz Sarajeva, Univerziteta iz Kragujevca, Instituta za voćarstvo iz Čačka I reakcije su odlične. Učesnici su prezadovoljni. Mogli su da čuju I nauče kako se radi sa malinom od odabira sadnog materijala do krajnjeg plasiranja finanlnog proizvoda. Mislim da treba nastaviti sa ovom praksom. Ostvarili smo saradnju sa lokalnim emiterima, radio Bijelo Polje emituje našu emisiju eko zona u trajanju od sat vremena.

Šesta mjera je održivo gazdovanje prirodnim resursima , pošto je ovo program i održivog razvoja . U ovoj oblasti smo se odlučili samo na najprioritetnije a to je zaštita životne sredine.

Sedma mjera je održivo korišćenje zemljišta. Tiče se podrške onim poljopr. Proizvođačima koji planiraju da prošire kapacitete svoga zemljišta I zaštite ih od nepogoda, bujica odrona i slično. Subvencioniramo rad mašina na terenu do 50% maksimalno do 1000 eura. Da bi ostvario subvenciju poljoprivrednik mora priložiti dokaze o plaćanju tih radova , a mi refundiramo troškove do pomenutog iznosa.

Osma mjera je zaštita i unaprjeđenje biodiverziteta. Opština je usvojila na skupštini lokalni plan zaštite biodiverziteta , i u tom planu možete naći detaljno ove mjere.

Deveta mjera je ublažavanje uticaja prirodnog hazarda, dezinfekcija, deratizacija i dezinsekcija. Ovu mjeru i radnje mogu da sprovode samo pravna lica koja imaju sertifikate za to. U ovom dijelu obično radimo sa Institutom za javno zdravlje iz Podgorice.

Deseta mjera je ublažavanje uticaja prirodnih hazarda očuvanje broja grla odnosno komada stoke. Ovdje se misli na prirodne rizike smrti stoke usled udara groma, napada divlje životinje itd. Prošle godine smo imali veliki broj zahtjeva za ovu mjeru, a ove godine smo je redefinisali. U ovom dijelu sam pozvao veterinare iz opštine koji su nam pomogli u definisanju ove mjere. Na svih deset mjera daje saglasnost i ministarstvo prijeusvajanja na lokalnom parlamentu. Da pomenem da smo dobili prošle godine nagradu MOBA za podsticajne mjere u Crnoj Gori, a kao dobitnici nagrade bićemo domaćini konferencije MOBA ove godine koja je međunarodnog karaktera.

Dodao je da je Sekretarijat uradio brošuru u kojoj su navedeni kontakt informacije, broj telefona za pružanje pomoći šta je potrebno od dokumentacije, rokovi i ostalo. Svake godine radimo prezentaciju ovih mjera po terenu. Prošle godine smo obišli sve veće mjesne zajednice. U našoj kancelariji savjetnici pružaju pomoć i u dijelu popunjavanja samih zahtjeva, objasni šta treba da prilože od dokumentata detaljno, kako bi ostvarili podsticajnu mjeru.

Savjet je jednoglasno podržao Prijedlog programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2019. godinu

Zaključak 1:

Savjet za ekonomski razvoj jednoglasno podržava Prijedlog programa mjera za podsticaj razvoja poljoprivrede za 2019. godinu i Prijedlog programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2019. godinu.

Zaključak 2:

Potrebno je da Sekretarijat za preduzetništvo i ekonomski razvoj i Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj pripreme godišnje izvještaje o realizaciji mjera za podsticaj razvoja poljoprivrede i ruralnog i održivog razvoja, i iste prezentuju Savjetu za ekonomski razvoj.

Sjednica je završena u 16:30h

Zapisnik sastavio
Dalibor Đogović

Dalibor
Đogović

Predsjednik Savjeta
Hasan Ramović

Hasan Ramović